

2. Το εμπόριο και ο πολιτισμός του Ισλάμ

α. Η ανάπτυξη του εμπορίου

- Μέσα 8^{ου} αιώνα : Άραβες και Εβραίοι επιδίδονται σε διεθνές εμπόριο. Γίνονται οι «μεταπράτες» (= μεταπωλητές) του διεθνούς εμπορίου.
Λόγοι
 - α. Η πολύ καλή θέση του Χαλιφάτου (μεταξύ Ανατολής και Δύσης)
 - β. Η εκμετάλλευση των ορυχείων χρυσού και αργύρου της Δυτικής Αφρικής και Σαχάρας.
- Μέσα 9^{ου} αιώνα : Οι Άραβες ιδρύουν αποικίες στις ακτές των Ινδιών, Ν.Α. Ασίας και Κίνας και μεταφέρουν μπαχαρικά και είδη πολυτελείας σε αραβικές και βυζαντινές αγορές.
- 10^{ος} αιώνας : Η Δυναστεία των Φατιμίδων (ή Χαλιφάτο : πολιτικό – θρησκευτικό κράτος) ενθάρρυνε τις εμπορικές σχέσεις με τις Ινδίες μέσω της Ερυθράς Θάλασσας.

Καινοτομίες εμπορών Ισλάμ

- i. Δημιούργησαν εμπορικές εταιρείες.
- ii. Επινόησαν την εμπορική επιταγή.
- iii. Ανέπτυξαν πιστωτικό σύστημα (αργυραμοιβοί = ανταλλάσσουν – εξαργυρώνουν ξένα νομίσματα / τραπεζίτες).

β. Γράμματα , επιστήμες και τέχνες

- Γράμματα

- Βιβλιοθήκες και πανεπιστήμια ιδρύθηκαν σε Κόρδοβα και Βαγδάτη. Η αραβική λογοτεχνία ήταν διαδεδομένη σκόμη και στους χριστιανούς υπηκόους των αραβικών κρατών.
- Μανιώδεις συλλέκτες χειρογράφων πολλοί χαλίφηδες.
- Άραβες μετέφρασαν πολλά έργα Ινδών , Περσών και Ελλήνων – Η φιλοσοφία του Αριστοτέλη και των Νεοπλατωνικών επηρεάζει ιδιαίτερα τους Άραβες.

- Τέχνη

- Ανεικονική τεχνοτροπία (= τεχνοτροπία κατά την οποία δεν χρησιμοποιούνται ανθρώπινες μορφές) επηρεασμένη από τη Βυζαντινή τέχνη. Σπουδαιότερα τεμμένα (=τζαμιά) με ανεικονική τεχνοτροπία (φυτικές παραστάσεις) της Κόρδοβας και της Δαμασκού.
- Έργα μικροτεχνίας από ελεφαντόδοντο και άλλα υλικά.

γ. Επίδραση αραβικού πολιτισμού

- Επιστήμες

- Ινδική αρίθμηση → Μαθηματικά
- Μακρινά ταξίδια → Γεωγραφία
- Υπολογισμός τροχιάς Ήλιου και Πλανητών → Αστρονομία
- Ανακάλυψη θειϊκού οξέος και οινόπνεύματος → Χημεία
- Νέα φάρμακα, πολύπλοκες εγχειρίσεις → Ιατρική

- Εισαγωγές

- Χαρτί και καλλιέργειες (βερίκοκο, αγκινάρα, βαμβάκι, λεμόνι, ζαχαροκάλαμο κ.α.)